

Nr 266.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statistiska centralbyrån och folkbokföringen för budgetåret 1946/47; given Stockholms slott den 12 april 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför följande.

I riksstaten för innevarande budgetår äro under rubriken Statistiska centralbyrån uppförda, bland annat, dels ett förslagsanslag till avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet med 488 000 kronor, dels ock ett förslagsanslag till omkostnader med 145 000 kronor.

I årets statsverksproposition anförde jag vid anmälan av statistiska centralbyråns anslagsbehov för nästa budgetår till avlöningar och omkostnader, att frågan om en sammanslagning av det militära fordonsregistret med det centrala automobilregister, som föres hos statistiska centralbyrån, tarvade ytterligare beredning innan förslag härom kunde föreläggas riksdagen. Vi-

dare anmälde jag, att vissa förslag angående genomförandet av folkbokföringsreformen senare komme att föreläggas riksdagen. Då dessa frågor skulle påverka avlönings- och omkostnadsanslagen till centralbyrån, ansåg jag mig böra föreslå, att nämnda anslag i riksstatförslaget upptoges med endast beräknade belopp.

Utredningen av frågan om sammanslagning av de militära och civila fordonregistren har ännu ej slutförts. Genom beslut den 1 februari 1946 har Kungl. Maj:t uppdragit åt arméförvaltningen och statistiska centralbyrån att gemensamt ytterligare pröva och utreda frågan om organisationsformen för den uttagningsverksamhet beträffande motorfordon som ankommer på arméförvaltningens tygavdelning i egenskap av biluttagningsmyndighet och för den civila motorfordonsregistreringen, varjämte Kungl. Maj:t anbefallt arméförvaltningen och statistiska centralbyrån att före den 1 oktober 1946 till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag i ämnet, vartill utredningen kan föranleda.

Vad beträffar genomförandet av folkbokföringsreformen har Kungl. Maj:t tidigare denna dag beslutat framlägga förslag härom för riksdagen.

Jag får nu återkomma till frågan om medelsanvisning till statistiska centralbyrån för nästa budgetår. I detta sammanhang får jag även anmäla förslag om de s. k. namnärendenas överflyttning från justitiedepartementet till statistiska centralbyrån ävensom vissa anslagsfrågor, som betingas av genomförandet av folkbokföringsreformen.

Statistiska centralbyråns anslag till avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.

Gällande personalförteckning har av Kungl. Maj:t fastställts den 29 juni 1945 (statsliggaren sid. 425). Den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t fastställt följande avlöningsstat för centralbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 290 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 135 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 62 600
	Summa kronor 488 000.

Förslag om överflyttning av de s. k. namnärendena till statistiska centralbyrån. I årets statsverksproposition (II h.-t. sid. 6) har chefen för justitiedepartementet anmält att ökningen av arbetsbördan inom departementet

aktualiserat frågan om decentralisation av ärenden angående godkännande av släktnamn, varför chefen för finansdepartementet framdeles på grundval av en i ämnet verkställd utredning skulle i särskild proposition upptaga frågan angående överflyttande av ifrågakvarande ärenden till statistiska centralbyrån.

Inom justitiedepartementet har utarbetats en i november 1945 dagtecknad promemoria i ämnet, över vilken yttranden inhämtats av *statistiska centralbyrån, statskontoret, allmänna lönenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Jämtlands, Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län* ävensom *domkapiteln i Strängnäs och Lunds stift* samt *Uppsala ärkestift*. Härjämte har *allmänna svenska prästföreningens centralstyrelse* och *Sveriges advokatsamfund* beretts tillfälle att yttra sig över promemorian.

I fråga om den nuvarande ordningen för handläggning av namnärendena har i promemorian anförts följande.

Enligt förordningen den 5 december 1901 angående antagande av släktnamn må anteckning i kyrkobok därom att någon antagit nytt släktnamn ske endast under vissa i förordningen närmare angivna förutsättningar, bland vilka ingår att särskilt godkännande av namnet meddelats i enlighet med förordningens bestämmelser. Ansökan om dylikt godkännande skall ställas till Konungen samt ingivas eller insändas till länsstyrelsen i det län, inom vilket sökanden är kyrkobokförd, eller till justitiedepartementet. Till länsstyrelse inkomna ansökningshandlingar skola översändas till justitiedepartementet. Avgörandet av ärendet sker i konselj på föredragning av chefen för justitiedepartementet.

Den ordning som sålunda finnes stadgad för prövning av ärenden om antagande av nytt släktnamn (i det följande kallade namnärenden) har varit gällande sedan ingången av år 1932.

Antalet namnärenden har under de senaste årtiondena varit i ständigt stigande. Detta antal, som år 1924 utgjorde 976 och år 1934 1 997, har därefter stigit i rask takt, vilket belyses av följande tablå.

År	Antal namnärenden	År	Antal namnärenden
1935	2 100	1940	3 644
1936	2 490	1941	5 144
1937	3 209	1942	6 186
1938	3 536	1943	7 849
1939	4 850	1944	7 589

Den fortgående ökningen av antalet namnärenden har efter hand ånyo aktualiserat frågan om en decentralisation av dessa ärenden. För närvarande avgöres varje vecka av Kungl. Maj:t i statsrådet i genomsnitt 150 namnärenden och det torde icke finnas anledning antaga, att denna siffra skulle inom en nära framtid komma att mera avsevärt nedgå, även om under de allra senaste åren antalet ansökningar i namnärenden icke visat fortsatt uppgång. I och för sig måste det anses som en föga rationell ordning att en grupp likartade ärenden av den omfattning varom här är fråga skall i första

hand prövas av Kungl. Maj:t. Departementalkommitterade framhöllo i sitt år 1912 avgivna betänkande, att till lättande av arbetsbördan för statsrådets medlemmar ärenden av mindre vikt, med vilka Kungl. Maj:t besvärades, borde överlämnas till avgörande av lägre myndigheter; intet ärende borde handläggas i högre instans än dess natur och andra omständigheter krävde. Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen, bl. a. vid 1926 och 1938 års riksdagar, uttalat sig i enahanda riktning. I den av landshövdingen Karl Levinson år 1939 företagna utredningen angående statsdepartementens organisation har vitsordats att namnärendena i och för sig väl lämpade sig för decentralisation. Riktigheten härav torde icke kunna ifrågasättas. Det må anmärkas, att enligt utredningen icke inom något departement förekom någon grupp av ärenden av samma numerära omfång som namnärendena och att dessa, sedan utredningen verkställdes, mer än fördubblats i antal. Åtskilliga av namnärendena äro av mycket enkel beskaffenhet och även i övrigt är prövningen av den natur, att dess förläggande till Kungl. Maj:t icke är motiverat. Genom den stora anhopningen av ärendena motverkas för övrigt i viss mån betydelsen därav att de i första hand skola prövas av Kungl. Maj:t i det att med hänsyn till de betydande arbetsuppgifter som i övrigt åvila departementschefen det slutgiltiga avgörandet nödvändigtvis måste grundas på ett relativt summariskt bedömande.

I 1939 års utredning anfördes som skäl mot att överflytta prövningen av namnärendena till lägre myndighet, att dessa ärenden icke underginge någon förberedande behandling i något ämbetsverk, varför en decentralisation av dem icke skulle medföra någon egentlig arbetsbesparing utan fastmera leda till att i en del fall, där besvär bleve anförda, ärendena komme att behandlas i två instanser. Av det ovan anförda torde emellertid framgå att med den omfattning namnärendena numera fått en decentralisation av dem skulle innebära en icke oväsentlig minskning av arbetsbördan för departementschefen, något som i och för sig måste anses önskvärt. Vad angår invändningen att i händelse av besvär anförande en del av ärendena skulle komma att behandlas i två instanser må erinras, att det med hänsyn till ärendenas natur torde kunna ifrågasättas att stadga förbud mot ärendenas fullföljande till högre instans eller att i vart fall till undvikande av onödig dubbelprövning begränsa besvärsrätten. Detta spörsmål skall närmare behandlas i det följande.

I fråga om lämpligheten att förlägga handläggningen av namnärendena till någon underlydande myndighet har i promemorian anförts följande.

Vid bedömande av frågan hur en decentralisation av namnärendena skall genomföras står det till en början klart, att för bibehållande av en enhetlig praxis prövningen måste förläggas till en för hela riket gemensam myndighet. Professor G. Eberstein föreslog i sitt den 10 oktober 1921 avgivna betänkande med förslag till lag om släktnamn m. m. inrättandet av en särskild kungl. namnbyrå för namnärendena, bestående av två juridiskt bildade ledamöter, om möjligt representerande såväl den judiciella som den administrativa sakkunskapen, samt en språkvetenskapsman jämte ersättare för dem. Härvid är dock att märka, att enligt betänkandet namnärendena skulle erhålla en i viss mån mera betydelsefull karaktär, i det att betänkandet tillika

avsåg genomförandet av en materiell namnrätt. Sistnämnda fråga torde emellertid ännu icke vara mogen för avgörande. Vid sådant förhållande torde också behovet av att kvalificerad juridisk sakkunskap finnes representerad i prövningsmyndigheten vara mindre framträdande. Däremot kvarstår önskemålet att jämväl språkvetenskapen skall erhålla inflytande på prövningen. Det är uppenbarligen av vikt, att de nya släktnamn, som nu efter hand tillkomma och som komma att bli normerande för vårt folks namnskick framdeles, framträda i en sådan språklig dräkt, att de icke verka osvenska eller kunna väcka anstöt eller göra namnets bärare till föremål för åtlöje eller att de eljest ur språklig synpunkt äro olämpliga. De språkvetenskapliga synpunkterna torde emellertid, på sätt nedan skall närmare beröras, kunna beredas inflytande vid namnarendenas prövning utan att vara direkt företrädda i prövningsmyndigheten.

Med hänsyn till vad nu anförts torde inrättandet av ett fristående ämbetsverk för namnarenden framstå såsom en alltför vittgående åtgärd. Lämpligare synes vara att namnarendena överflyttas å något redan bestående centralt ämbetsverk. Särskilda sakkunniga, vilka den 15 september 1915 framlagt förslag till förordning angående antecknande i kyrkobok av tillnamn, funno, att det ämbetsverk, vars arbetsuppgifter ha närmast anknytning till namnarendena, torde vara statistiska centralbyrån. Enligt gällande instruktion för centralbyrån har denna utöver den befattning med kyrkobokföringsfrågor, som äger samband med centralbyråns statistiska arbete, bl. a. att med uppmärksamhet följa kyrkobokföringens tillstånd i riket och till Kungl. Maj:t avgiva de förslag till kyrkobokföringens förbättrande, som må kunna påkallas, att pröva och avgöra sådana kyrkobokföringsärenden, som avse rättelse eller ändring av förnamn, tidsuppgifter och dylika i kyrkobok gjorda anteckningar samt att i övrigt beträffande kyrkobokföringen fullgöra de särskilda åligganden, som enligt gällande författningar eller eljest äro eller varda åt centralbyrån uppdragna. Då ärenden angående antagande av nytt släktnamn ha karaktär av kyrkobokföringsfrågor, eftersom Kungl. Maj:ts beslut i ärendet endast innebär en rätt för sökanden att få det nya namnet infört i kyrkobok, är det uppenbart att namnarendena ganska nära anknyta till vissa av statistiska centralbyråns arbetsuppgifter. Det kan vidare anmärkas, att centralbyrån genom kungörelse den 16 oktober 1942 (nr 820) anförtrotts att, efter hörande av vederbörande domkapitel, pröva och avgöra frågor angående ändrande av förnamn m. m. samt att det därefter icke sällan inträffat, att ansökan om antagande av nytt släktnamn ingivits eller insänts till centralbyrån. Ett överflyttande av släktnamnsärendena å centralbyrån skulle innebära att alla frågor som avse rättelse eller ändring av namn i kyrkobok med undantag av namnändringar i anledning av familjerättsliga förhållanden skulle samlas hos en och samma myndighet.

I detta sammanhang må ytterligare anföras, att enligt det föreliggande förslaget till omorganisation av folkbokföringen statistiska centralbyrån skall vara riksbyrå för folkbokföringen och i sådan egenskap ha att utöva den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokföringen ävensom att föra vissa register. Mellan riksbyrån å ena, samt länsstyrelserna i egenskap av länsbyråer för folkbokföringen och pastorsämbetena, å andra sidan, kommer en livlig skriftväxling i folkbokföringsfrågor att äga rum. Uteslutet synes icke, att ett överflyttande å statistiska centralbyrån av namnarendena kan möjliggöra vissa förenklingar i fråga om registreringen av beviljade an-

sökningar om antagande av nytt släktnamn. Det synes jämväl kunna bliva föremål för övervägande att avskaffa den nuvarande skyldigheten för sökanden att själv anmäla den beviljade namnändringen till införande i kyrkobok och ålägga statistiska centralbyrån uppgiftsskyldighet i ifrågavarande hänseende.

De hörda remissmyndigheterna och sammanslutningarna hava icke framställt någon erinran mot det sålunda framlagda förslaget.

I fråga om handläggningen av namnärendena vid statistiska centralbyrån samt den för detta ändamål erforderliga personalen och därmed sammanhängande frågor har i promemorian anförts bland annat följande.

De kyrkobokföringsfrågor, som tillhöra statistiska centralbyråns handläggning, ankomma för närvarande på avdelningen för befolkningsstatistik m. m. Efter inrättandet av en avdelning för folkbokföringsfrågor, som är avsedd att förestås av en byråchef, komma ifrågavarande ärenden eventuellt att överflyttas å denna nya avdelning. Därest prövningen av namnärendena överflyttas å statistiska centralbyrån, ligger det nära till hands att förlägga dessa ärenden, på grund av deras samband med kyrkobokföringsfrågorna, till samma avdelning som dessa. Detta skulle innebära att vederbörande byråchef bleve föredragande i namnärenden, därest ej beslutanderätten i dessa ärenden överlämnades åt honom. Sistnämnda alternativ torde icke för närvarande böra ifrågasättas. Vad angår föredragningen av namnärendena må anmärkas, att det synes ofrånkomligt, att för den förberedande handläggningen av dessa finnes anställd en kvalificerad tjänsteman med juridisk utbildning. Det synes då vara en onödig omgång att byråchefen å avdelningen skall deltaga i ärendenas prövning, vare sig såsom själv föredragande eller såsom allenast närvarande vid ärendenas föredragning av nyssnämnde tjänsteman. Lämpligare synes vara att för namnärendena inrättas en fristående avdelning med denne tjänsteman som chef. Härigenom kommer jämväl hans juridiska sakkunskap att vinna större inflytande. Till namnavdelningen inom centralbyrån bör givetvis överflyttas jämväl prövningen av de frågor om rättelse och ändring av förnamn m. m., vilka redan ankomma på centralbyrån.

Chefen för den nya avdelningen torde böra erhålla ställningen av förste byråsekreterare i A 26 eller samma lönegrad som cheferna för centralbyråns avdelningar för finansstatistik m. m. och rättsstatistik m. m. tillhöra. I övrigt torde personalen å avdelningen böra utgöras av 1 kanslibitråde samt 2 kontorsbiträden. Med hänsyn till det kvalificerade arbete, som för närvarande utföres i justitiedepartementet av kanslibiträdet å namnbyrån kan dock ifrågasättas att uppflytta kanslibitrådesbefattningen till en kontoristbefattning i A 9. Kontorsbiträdena synas böra efter vanliga grunder placeras i A 4.

På sätt i det föregående anmärkts är det ur allmän synpunkt ett intresse att språkvetenskapen tages i anspråk vid prövningen av namnärendena. För detta ändamål torde det dock icke vara erforderligt att någon språkvetenskapsman formellt deltagar i centralbyråns beslut i ärendet utan torde det vara tillfyllest att han utövar en rådgivande funktion i egenskap av särskilt förordnad sakkunnig. Såsom sådan bör han givetvis erhålla del av

samtliga ansökningar i namnären den och vara skyldig att till centralbyrån göra de anmärkningar, vartill han finner anledning, ävensom i övrigt stå centralbyrån till tjänst' med råd och upplysningar. Därest i något fall centralbyrån finner sig böra medgiva antagande av nytt släktnamn, vars godkännande den sakkunnige avstyrkt av språkliga skäl, synes anmärkning om sistnämnda förhållande böra göras i centralbyråns protokoll i ärendet. I arvode åt den sakkunnige synes icke behöva beräknas högre belopp än 600 kronor om året.

Statistiska centralbyrån har i sitt utlåtande anfört, att det principiellt synes vara riktigast att namnären dena förlades till folkbokföringsavdelningen inom centralbyrån och icke som i promemorian föreslagits till en särskild avdelning.

En särskilt förordnad tjänsteman skulle i så fall föredraga ärendena i närvaro av byråchefen på folkbokföringsavdelningen. Vid en sådan anordning har centralbyrån ansett, att frågan om tjänsteställning för föredraganden borde tagas under omprövning.

Det föreslagna arvodesbeloppet av 600 kronor åt en såsom sakkunnig anlita d språkman syntes centralbyrån vara väl lågt tilltaget.

Statskontoret har i sitt utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra mot inrättandet av en särskild avdelning inom statistiska centralbyrån för handläggning av namnären dena, varvid till denna avdelning även skulle läggas frågor om rättelse och ändring av förnamn m. m. Beträffande avdelningens personal har statskontoret ifrågasatt, huruvida anledning finnes att på föreståndaren ställa krav på juridisk utbildning, då det rättsliga inslaget i provningsmaterialet syntes vara tämligen obetydligt. Ämbetsverket har ansett det lämpligare att krav uppställdes därpå, att tjänst innehavaren hade språklig högskoleutbildning. Härigenom skulle även arvodet av 600 kronor åt den sakkunnige språkmannen bliva obehövt. Statskontoret har ansett, att en placering av föreståndaren i lönegrad A 24 vore tillfyllest. Ämbetsverket har vidare intet att erinra mot att ett av biträdena, nämligen det biträde, som avsåges att i viss utsträckning självständigt utföra förberedande granskning av släktnamnsären dena, placeras i lönegrad A 9. I avvaktan på ytterligare erfarenheter rörande omfattningen av arbetsbördan på avdelningen syntes dock för övriga biträden ordinarieanställning icke böra förekomma.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har framhållit, att en placering i lönegraden A 26 av föredraganden i så ensartade och rutinmässiga ärenden som namnären den förefölle synnerligen förmånlig med tanke på att länsnotarier av första och andra klass med ofta mycket omväxlande och krävande föredragning äro placerade i respektive lönegraderna A 24 och A 21.

Allmänna lönenämnden och övriga hörda myndigheter och sammanslutningar hava icke framfört någon erinran mot förslaget om lönegradsplaceringen av personalen och därmed sammanhängande spörsmål.

Vad angår frågan om besvärsrätt över statistiska centralbyråns beslut i namnären den har i promemorian anförts följande.

Besvär över statistiska centralbyråns beslut skola för närvarande, där ej annat är stadgat, anföras hos Kungl. Maj:t i finansdepartementet. I kyrkobokföringsärenden som angå ändring av förnamn m. m. skola jämlikt kungörelsen den 16 oktober 1942 (nr 820) besvär över centralbyråns beslut ingivas till ecklesiastikdepartementet. Såsom i det föregående anmärkts kan det ifrågasättas huruvida klagorätt över huvud bör medgivas i namnären den. Skall syftet med namnären denas överflyttning till statistiska centralbyrån vinnas, torde i vart fall åtgärder böra vidtagas i syfte att begränsa klagorätten. Till stöd för att icke medgiva klagorätt i fråga om avslagna ansökningar i namnären den kan anföras, att besluten i dessa ärenden icke vinna laga kraft i vanlig mening. Det torde icke råda någon tvekan därom att den som fått avslag å ansökan om godkännande av visst namn såsom släktnamn kan med åberopande av nya skäl få en förnyad ansökan i ärendet prövad och eventuellt godkänd. Med hänsyn härtill är sökandens intresse av att kunna draga frågan under Kungl. Maj:ts prövning icke så starkt framträdande. Vad angår bifallna ansökningar i namnären den föreligger givetvis i och för sig ett starkt intresse för den, som bär samma eller ett mycket likartat namn, att kunna genom ett överklagande få beslutet om godkännande av namnet såsom släktnamn för annan undanröjt. Medgaves en sådan klagorätt, skulle emellertid detta lätt kunna leda till en mängd överklaganden från personer, som förmenade att det godkända namnet vore förväxlingsbart med deras eget. Det synes med hänsyn härtill knappast tillrådligt att över huvud medgiva klagorätt i ärende varigenom släktnamn godkänts. Ett särskilt skäl härför är att, därest klagorätt medgives, det nya namnet icke kan införas i kyrkobok utan att lagakraftbevis rörande beslutet om dess godkännande företes. Nödvändigheten av att behöva förete sådant bevis skulle vålla allmänheten omgång och besvär. Denna olägenhet skulle i viss mån kvarstå även om man medgåve klagorätt endast i begränsad omfattning, exempelvis i sådana fall, då det inom statistiska centralbyrån förelagat skiljaktiga meningar.

På grund av det anförda synes klagorätt över statistiska centralbyråns beslut i namnären den icke böra medgivas. Då enligt föreliggande förslag namnavdelningen inom statistiska centralbyrån skulle få att handlägga jämväl sådana frågor angående ändring av förnamn m. m. i kyrkobok, som redan för närvarande ankomma på centralbyråns prövning, synes jämväl den hittillsvarande klagorätten i dylika ärenden böra avskaffas.

Statistiska centralbyrån har i sitt utlåtande i fråga om rätt att anföras besvär över beslut i namnären den anført följande.

Statistiska centralbyrån vill giva uttryck för sina betänkligheter mot att rätt icke skulle medgivas att anföras besvär över ämbetsverkets beslut i namnären den, innefattande enligt vad som uttryckligen framhålles såväl

släktnamns- som förnamnsärendena. I anledning av invändningen att i händelse av besvärns anförande i släktnamnsärendena en ändrad förläggning icke skulle medföra någon egentlig arbetsbesparing, utan endast leda till att i en del fall, där besvär bleve anförda, ärendena komme att behandlas i två instanser och sålunda komme att alltjämt belasta departementschefen, vill statistiska centralbyrån ifrågasätta huruvida icke denna arbetsbelastning kan antagas bliva ganska ringa och mer än väl skulle uppvägas av den för såväl de rättssökande som det beslutande ämbetsverket mera tillfredsställande ordning, som måste bliva följden av att besvärsrätt medgives de med beslut i namnärenden missnöjda.

Vidare har *länsstyrelsen i Jämtlands län* ifrågasatt huruvida icke, innan frågan om införande av materiell namnrätt blivit vederbörligen utredd och avgjord, besvärsrätt borde finnas i de fall, då statistiska centralbyrån godkänt ansökan om tillnamn. I annat fall kunde person, som bär samma eller likartat släktnamn som det godkända, icke få de skäl, han kan andraga mot att annan erhåller namnet, prövade.

Slutligen har *Lunds domkapitel* ansett, att besvärsrätt över statistiska centralbyråns beslut såväl i frågor om ändring av släktnamn som angående ändring av förnamn och tidsuppgifter m. m. borde medgivas, samt att beslut i släktnamnsärenden borde offentliggöras genom kungörelseförfarande.

I promemorian har slutligen uttalats, att om *ml ä g g n i n g e n* av formerna för prövning av namnärendena torde kunna genomföras från och med den 1 juli 1946.

Statistiska centralbyrån har ifrågasatt huruvida icke överflyttningen av namnärendena till centralbyrån borde uppskjutas till den 1 januari 1947.

Utarbetande av viss förmögenhetsstatistik. I skrivelse den 27 augusti 1945 har *statistiska centralbyrån* hos Kungl. Maj:t gjort framställning att åt centralbyrån uppdrages att från och med taxeringsåret 1946 utarbeta en årlig statistik över förmögenheter över 20 000 kronor.

Över framställningen hava *riksräkenskapsverket* och *länsstyrelsen i Stockholms län* ävensom *Sveriges häradsrättsförenings styrelse* avgivit utlåtanden.

Statistiska centralbyrån har härom anført i huvudsak följande.

I planen för 1945 års folkräkning, vilken framlades i skrivelse till Konungen den 14 april 1945, ingår även en kombinerad inkomst- och förmögenhetsstatistik omfattande 1/12 av befolkningen, varvid avsetts att ur taxeringslängderna utöver inkomstuppgifterna även erhålla sådana uppgifter, att i varje särskilt fall vederbörandes skattepliktiga förmögenhet kan uträknas. Förutom dessa finansstatistiska undersökningar utarbetar statistiska centralbyrån årlig inkomststatistik. Emellertid synes det centralbyrån vara av intresse, att även folkräkningarnas förmögenhetsutredningar fullföljas

genom en årlig förmögenhetsstatistik, vilket enklast torde ske genom bearbetning av längderna över taxeringen till särskild skatt å förmögenhet, vilka upptaga förmögenheter över 20 000 kronor.

Enligt statistiska centralbyråns uppfattning borde förmögenhetsstatistiken liksom den årliga inkomststatistiken endast omfatta fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. Vidare borde den skattepliktiga, ej den beskattningsbara, förmögenheten bearbetas, då därigenom uppgift om totala antalet förmögenheter över 20 000 kronor tillhörande nämnda kategorier av skattskyldiga skulle erhållas. Bearbetningen borde omfatta en uppdelning av förmögenheterna i storleksklasser, varvid hänsyn skulle tagas även till förmögenhetsägarens till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade belopp. Härigenom skulle bland annat förmögenhetsdelens betydelse i de högre inkomstklasserna kunna belysas. Dessutom skulle beräkningar göras över förmögenhetssummorna i de olika storleksklasserna.

Något särskilt primärmaterial för förmögenhetsstatistiken skulle enligt statistiska centralbyråns mening icke behöva avlämnas till centralbyrån utan förmögenhetslängderna skulle under en kortare tid för den statistiska bearbetningen kunna lånas av centralbyrån.

Enligt 1940 års finansstatistiksakkunnigas uttalanden om finansstatistikens handhavande (SOU 1942: 48) borde allmän inkomst- och förmögenhetsstatistik ankomma på statistiska centralbyrån. Med hänsyn till arten av den inkomst- och förmögenhetsstatistik, vilken, såsom inledningsvis nämndes, ingår i statistiska centralbyråns verksamhet, synes även enligt centralbyråns åsikt den nu föreslagna förmögenhetsstatistiken böra tillföras statistiska centralbyråns arbetsuppgifter.

Enligt riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1945/46 uppgick antalet i den särskilda förmögenhetslängden upptagna förmögenhetsägare taxeringsåret 1943 till något mer än 204 000. Med ledning härav uppskattar statistiska centralbyrån den för bearbetning av förmögenhetslängderna erforderliga arbetskraften till 1 biträde under 7 månader. Kostnaderna härför har centralbyrån beräknat till 1 500 konor.

För förmögenhetsstatistiken erforderliga expensutgifter torde huvudsakligen komma att utgöras av tryckning av ett mindre antal blanketter till arbetstabeller. Publiceringen torde lämpligen ske tillsammans med uppgifterna om taxeringsutfallet och inkomstfördelningen.

Riksräkenskapsverket har i sitt förenämnda utlåtande anfört, att ämbetsverket delade centralbyråns uppfattning, att det skulle vara av stort värde, därest en förmögenhetsstatistik på sätt centralbyrån föreslagit kunde komma till stånd. Emellertid anser riksräkenskapsverket, att goda skäl tala för att utarbetandet av denna statistik förlades till riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har icke kunnat ansluta sig till statistiska centralbyråns förslag, att de avskrifter av förmögenhetslängderna, som skola överlämnas till länsstyrelserna, dessförinnan skulle översändas för bearbetning till centralbyrån. Ämbetsverket har i stället föreslagit, att debiteringsförrättarna ålades att utföra en extra kopia av förmögenhetslängden, vilken skulle överlämnas till statistiska centralbyrån samtidigt som avskriften till länsstyrelserna enligt gällande bestämmelser skall avlämnas. För Stockholms

stad talade praktiska skäl för att den statistiska bearbetningen förlades till skatteverkets lokaler.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sveriges häradskrivareförenings styrelse hava i sina förenämnda yttranden instämt i det av riksräkenskapsverket gjorda förslaget.

Folkbokföringsavdelningen. Sedan 1945 års riksdag fattat beslut angående omorganisation av folkbokföringen, har Kungl. Maj:t i brev den 29 juni 1945 såsom tillägg till den för statistiska centralbyrån fastställda personalförteckningen, att tillämpas från och med budgetåret 1945/46, upptagit en byråchef i lönegrad Eo 30 och en förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 och i samma brev medgivit, att den i ämbetsverkets avlöningsstat för nämnda budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal finge överskridas med högst 66 000 kronor. Från nämnda belopp skulle i första hand bestridas avlöningar till den för centralbyråns befattning med folkbokföringens genomförande erforderliga personalen, utgörande förutom nämnde byråchef och förste byråsekreterare en amanuens i lönegrad Eo 18, ett kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2. Därjämte skulle från samma anslagsbelopp bestridas ersättningar till två experter för deras biträde med vissa förberedelsearbeten för folkbokföringsreformen med ett sammanlagt belopp av i runt tal 26 500 kronor.

I skrivelse den 22 mars 1946 har *statistiska centralbyrån* föreslagit, att personalen å folkbokföringsavdelningen inom centralbyrån skulle under nästa budgetår utgöras av en byråchef i lönegrad Eo 30, två förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26, en arvodesavlönad teknisk expert, två amanuenser i lönegrad Eo 18, en expeditivsvakt i lönegrad Eo 5, ett kontorsbiträde i lönegrad Eo 4, fyra skrivbiträden i lönegrad Eo 2 samt ett skrivbiträde i lönegrad Ex 2.

Enligt detta förslag skulle alltså avdelningen förstärkas med en amanuens, en expeditivsvakt samt fyra skrivbiträden. Vidare skulle av de två experterna den ene såsom förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 tillhöra den permanenta organisationen, varemot den andre tillsvidare skulle bibehållas vid arvodesanställning.

Centralbyrån är av den uppfattningen, att särskild sakkunskap på det organisationstekniska området med nödvändighet måste finnas företrädd inom centralbyrån icke blott under tiden för det egentliga uppläggningsarbetet utan även därefter, därest ämbetsverket, så som av folkbokföringskommittén föreslagits, jämväl i fortsättningen skall ha att utöva den högsta tillsynen och ledningen av folkbokföringen i riket samt verka för ett ändamålsenligt anordnande av denna. Erfarenheterna från det pågående uppläggningsar-

betet anser centralbyrån otvetydigt visa hän i riktning mot nödvändigheten av en dylik anordning.

Såsom motivering för bibehållande av de båda experterna har centralbyrån anfört bland annat följande.

Centralbyrån vill i förevarande avseende erinra om att den maskinella utrustningen vid länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar, därest densamma utbygges i enlighet med folkbokföringskommitténs förslag, kommer att representera ett sammanlagt värde av omkring en och en halv miljon kronor samt att det investerade kapitalet, därest jämväl anskaffade inventarier, såsom kortfackskåp m. m. medräknas, torde komma att uppgå till inemot två och en halv miljon kronor. Personalkostnaderna vid länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar beräknas komma att uppgå till mer än 700 000 kronor för år.

För underhållet och vården av den maskinella utrustningen måste en serviceorganisation även i fortsättningen stå till förfogande, vilken torde bära dirigeras centralt från statistiska centralbyrån. En omdisposition av maskinparken och tillfälliga omläggningar i präglings- och tryckningsplanerna kan komma att föranledas vid underhållstjänstens fullgörande. Konsumtionen av förbrukningsartiklar, såsom färgband, karbonpapper och registerkort samt av adressplåtar och ryttare m. m. torde komma att bli avsevärd och representera betydande belopp. Enbart dessa omständigheter torde göra det angeläget att genom en central planläggning och kontroll ett rationellt utnyttjande möjliggöres av de maskinanläggningar, som ställts till de olika folkbokföringsavdelningarnas förfogande.

De tryckande registrens regionala avdelningar utgöra vidare icke slutna enheter utan bilda ett sammanhängande system, där plåtar skola utväxlas mellan de olika avdelningarna. Av synnerlig betydelse är därför att arbetsformerna bli enhetliga för alla folkbokföringsavdelningar, särskilt i vad det gäller sådana arbetsuppgifter, som inverka på övriga avdelningars arbetsuppgifter. Arbetsföreskrifter och rutinschemata måste finnas fastställda och genom en ständig kontakt mellan de olika folkbokföringsavdelningarna förmedelst rapporter och personliga besök tillsyn övas att föreskrifterna iakttagas. Arbetet vid folkbokföringsavdelningarna måste även i övrigt noga följas och de lokala erfarenheterna centralt sammanställas och bearbetas för att kunna tillgodogöras vid samtliga folkbokföringsavdelningar. Kontinuerlig tillsyn torde även erfordras över underhållet av maskinparken.

På statistiska centralbyråns folkbokföringsavdelning torde således — vid sidan av avdelningens övriga arbetsuppgifter — i stor utsträckning komma att ligga arbetsuppgifter, som närmast äro jämförliga med dem som åligga driftavdelningar eller organisationsavdelningar vid vissa verk.

I fråga om experternas anställningsförhållanden har centralbyrån anfört följande.

Centralbyrån anser sig med hänsyn till det anförda bära föreslå, att centralbyråns organisation permanent utbygges med en befattning, vars innehavare har att i organisationstekniskt avseende biträda byråchefen vid folkbokföringsavdelningen. Med hänsyn till de krav, som enligt vad förut anförts komma att ställas på innehavaren av denna befattning, synes denne

böra givas ställningen av förste byråsekreterare i lönegrad 26. Befattningen torde lämpligen böra tillsättas fr. o. m. den 1 juli 1946. Därest så sker, skulle centralbyrån under nästa budgetår därjämte behöva biträdas av en särskilt förordnad teknisk expert med begränsad tjänstgöring. För den sistnämnde experten torde för nästkommande budgetår böra beräknas ett arvode om 8 400 kronor.

Övriga framställningar. I skrivelser den 31 augusti 1945 och den 22 mars 1946 har *statistiska centralbyrån* gjort framställning om medelsanvisning för budgetåret 1946/47.

Centralbyrån har därvid hemställt *dels* att den aktuariiefattning, vars innehavare är chef för centralbyråns kansli och registratorskontor uppflyttas från lönegrad A 21 till A 22, *dels* att bibliotekariiefattningen uppflyttas från lönegrad A 24 till A 26 *dels ock* att biblioteksassistenttjänsten uppflyttas från lönegrad A 11 till A 14.

Över centralbyråns framställning har *allmänna lönenämnden* avgivit yttrande.

I fråga om uppflyttningen i lönegrad av förenämnda aktuariiefattning har centralbyrån anfört följande.

Chefen för centralbyråns kansli och registratorskontor är placerad i lönegrad A 21. Han handlägger såsom föredragande inför ämbetsverkets chef personalärendena samt har inseende över ämbetsverkets medelsförvaltning och ekonomiska angelägenheter i allmänhet. Med den mycket betydande tillväxt, som ämbetsverkets personal under senare år undergått och som under instundande budgetår kommer att ytterligare ökas, tillväxer i motsvarande grad arbetsbelastningen för kanslichefen och hans ekonomiska ansvarighet för medelsförvaltningen. Som mått på den under senare år ökade omfattningen av den ekonomiska ansvarighet, i vilken kanslichefen är delaktig, kan nämnas, att centralbyråns totala utgifter stegrats från omkring 920 000 kronor räkenskapsåret 1937/38 till omkring 1 120 000 kronor året 1944/45 och att de under innevarande och nästkommande budgetår komma att ytterligare avsevärt stegras.

Allmänna lönenämnden har i sitt utlåtande — under framhållande att den ifrågavarande befattningen enligt lönenämndens mening icke vore någon aktuarietjänst i egentlig mening utan snarare en byråsekreterartjänst — förklarat, att nämnden icke kunnat tillstyrka centralbyråns nu ifrågavarande förslag.

Vad angår uppflyttning i lönegrad av bibliotekarien och biblioteksassistenten har centralbyrån anfört följande.

Bibliotekarien i statistiska centralbyrån är chef för ett av landets största specialbibliotek, som omfattar omkring 90 000 band och uppehåller bytesförbindelser med statistiska ämbetsverk och institutioner i alla civiliserade länder. Till biblioteket hör vidare en omfattande skriftväxling i statistiska ämnen med myndigheter och enskilda forskare inom och utom landet, vil-

ken är förenad med mångsidiga och ofta maktpåliggande utredningsarbeten. Trots den av kriget föranledda inskränkningen i den utländska bytverksamheten och skriftväxlingen har arbetsbördan å biblioteket under senare år undergått en stark ökning. Sålunda har antalet personer, som i forskningssyfte besökt bibliotek och arkiv mellan åren 1938 och 1944 stegrats från 1 060 till 1 622 eller med över 50 procent. En uppflyttning av bibliotekarietjänsten från 24 till 26 lönegraden finner centralbyrån därför väl motiverad.

Å statistiska centralbyråns bibliotek är enligt personalförteckningen, förutom bibliotekarien, placerad en biblioteksassistent i lönegrad A 11. Centralbyrån vill härmed föreslå, att nämnda befattning uppflyttas till lönegrad 14, under framhållande av att med det omfattande och starkt växande arbetet vid biblioteket och arkivet krävande och i viss mån självständiga arbetsuppgifter i icke ringa omfattning måst läggas på biblioteksassistenten och att det för arbetets jämna gång är i hög grad angeläget, att på denna post finnes en väl kvalificerad och omdömesgill person. Även med hänsyn till de krav på teoretisk utbildning, som ställas på biblioteksassistenten — biblioteksteknisk utbildning, som i regel förutsätter akademisk examen — synes den nuvarande lönegradsplaceringen alltför låg.

Allmänna lönenämnden har avstyrkt centralbyråns förslag om uppflyttning i lönegrad av bibliotekarien och biblioteksassistenten. Lönenämnden har härvid erinrat att allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 11 oktober 1935 avgivit utlåtande angående ifrågasatt uppflyttning av biblioteksassistenten vid statistiska centralbyrån (se statsverksprop. 1936, VII h.-t. sid. 23) och därvid funnit sig icke kunna förorda bifall till det då framställda förslaget. En reservant inom lönenämnden har tillstyrkt centralbyråns förslag om uppflyttning av biblioteksassistenten.

I fråga om medelsbehovet till *avlöningar till icke-ordinarie personal* har statistiska centralbyrån i sina förenämnda skrivelser gjort framställning om medel till avlöande av personalen vid folkbokföringsavdelningen. Vidare har centralbyrån ansett påkallat att anställa ytterligare ett kanslibitråde i lönegrad Eo 7 samt två extra ordinarie skrivbiträden.

I fråga om sistnämnda biträdespersonal har centralbyrån anfört följande.

Å statistiska centralbyråns kansli och registratorskontor, som handhar personalärenden samt medelsförvaltningen och ämbetsverkets ekonomiska angelägenheter i allmänhet, utgöres personalen förutom av en aktuarie i lönegrad A 21 såsom chef och föredragande inför överdirektören endast av en registrator i lönegrad A 14. Med den starka ansvällning centralbyråns arbetsuppgifter och personal under senare år erhållit, har arbetet å kansliet och registratorskontoret numera tagit en sådan omfattning, att detsamma icke kan medhinnas av de två därför avsedda tjänstemännen, utan har för det statistiska arbetet avsedd arbetskraft under större delen av året måst avdelas till biträde vid avlöningslistornas upprättande, matrikelföring och annan personalredovisning m. m. Under budgetåret 1946/47 kommer detta arbete att ytterligare ökas genom tillkomsten av den nya folkbokföringsavdelningen och 1945 års folkräkning. Statistiska centralbyråns personal,

som för närvarande utgör omkring 250 personer, kommer att vid ingången av nämnda budgetår, ehuru vissa nu pågående utredningar då avslutats, uppgå till åtminstone 350 personer. Den hittills använda utvägen med tillfälliga lån av arbetskraft från det statistiska arbetet måste därvid bli helt otillräcklig. Den förstärkning av arbetskraften på kansliet och registratorkontoret, som erfordras, synes i stället lämpligen böra beredas genom anställning av ett helårsbiträde med uppgift att biträda kanslichefen samt att övertaga registrators befattning med personalredovisningen och att som vikarie uppehålla registrators tjänst vid semester och annan ledighet. Med hänsyn till arbetets kvalificerade beskaffenhet anser sig centralbyrån böra föreslå, att den ifrågasatta befattningen placeras i lönegrad Eo 7 och att för ändamålet anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal höjes med 4 000 kronor.

I skrivelse den 18 december 1943 beräknade statistiska centralbyrån, att den på förslag av 1942 års finansstatistiksakkunniga upptagna inkomst- och verksamhetsstatistiken skulle erfordra omkring 40 biträdesmånader, och i enlighet härmed beräknades det för nämnda statistik erforderliga avlöningsanslaget för budgetåret 1945/46. Sedan första årgången av inkomststatistiken nu i det närmaste slutförts, har det visat sig, att densamma krävt 59 biträdesmånader. Efter vunna erfarenheter torde arbetet kunna i viss mån förenklas, men det torde dock vara ofrånkomligt, att arbetet kommer att kräva omkring 10 biträdesmånader mera än ursprungligen beräknats. På grund härav får centralbyrån hemställa, att avlöningsanslaget, för möjliggörande av anställning av ytterligare ett extra ordinarie skrivbiträde, måtte höjas med 2 350 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 14 september 1944 fastställt nya formulär till finansstatistiska uppgifter för städer, köpingar och vissa municipalsamhällen samt landsting, kommer bearbetningen av dessa uppgifter enligt centralbyråns i underdånig skrivelse den 30 juni 1944 gjorda beräkning att kräva ytterligare ett årsbiträde. De nya formulären skola användas från och med räkenskapsåret 1945 och bearbetningen av desamma kommer att äga rum under budgetåret 1946/47. För ändamålet erfordras anställande av ett extra ordinarie skrivbiträde, för vars avlöning centralbyrån beräknat en höjning av avlöningsanslaget med 2 350 kronor.

I en den 22 mars 1946 dagtecknad promemoria har *överdirektören och chefen för statistiska centralbyrån* meddelat uppgifter angående proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare inom biträdesgraderna i centralbyrån. Av promemorian framgår att av 210 den 1 januari 1946 anställda biträden 47 voro ordinarie, 61 extra ordinarie och sammanlagt 112 extra eller tillfälliga befattningshavare. Av de 61 extra ordinarie befattningshavarna hade 7 en tjänstgöringstid inom verket av 15 år eller mera, 17 en tjänstgöringstid av 14 år och ytterligare 9 en tjänstgöringstid av över 10 år.

I enlighet med det i förenämnda departementspromemoria framlagda förslaget, mot vilket någon erinran icke framförts av remissmyndigheterna, bör handläggningen av släktnamnsärenden överflyttas från justitiedepartementet till *Departementschefen*.

tet till statistiska centralbyrån. Vad rör tidpunkten för överflyttningen har statistiska centralbyrån ansett att därmed borde anstå till den 1 januari 1947. Då emellertid handläggningen inom centralbyrån av namnären den icke torde komma att i mera avsevärd grad belasta de med folkbokföringen sysselsatta befattningshavarna, torde, såsom chefen för justitiedepartementet förutsatt vid anmälan i årets statsverksproposition av anslagen till justitiedepartementet för nästa budgetår, överflyttningen böra genomföras redan den 1 juli 1946.

I departementspromemorian föreslås, att någon besvärsmät över statistiska centralbyråns beslut hädanefter icke skall föreligga vare sig i de överflyttade släktnamnsärendena eller i de för närvarande av centralbyrån handlagda förnamnsärendena. Häremot ha erinringar framställt av flera av de i ärendet hörda myndigheterna. Med hänsyn särskilt till de praktiska olägenheter, som enligt vad i promemorian anföres en besvärsmät skulle medföra, anser jag för egen del, att dylik rätt icke bör medgivas.

Inom centralbyrån böra släktnamnsärendena handläggas på folkbokföringsavdelningen. Samtidigt böra även frågor om rättelse och ändring av förnamn m. m. förläggas till samma avdelning. En särskild tjänsteman bör i så fall svara för beredningen av ärendena, och föredragningen för verkschefen ske i närvaro av byråchefen å folkbokföringsavdelningen. Vid sådant förhållande synes mig en placering av föredraganden i 26 lönegraden väl hög. Jag förordar, att föredraganden såsom förste byråsekreterare placeras i lönegraden A 24.

Såsom i promemorian föreslagits bör biträdespersonalen för handläggning av namnären den utgöras av en kontorist i 9 lönegraden och två kontorsbiträden. Vidare tillstyrker jag att en språkvetenskapsman anlitas mot ett arvode av 600 kronor om året för rådgivning vid handläggningen av namnären den.

I enlighet med statistiska centralbyråns förslag bör från och med taxeringsåret 1946 utarbetas en årlig statistik över förmögenheter över 20 000 kronor. Utarbetandet av statistiken synes böra förläggas till statistiska centralbyrån.

Vid folkbokföringsreformens genomförande skall statistiska centralbyrån tilläggas funktionen såsom riksbyrå för folkbokföringen i riket. Med hänsyn till att folkbokföringsavdelningen inom centralbyrån därvid kommer att bli fast organiserad, finner jag lämpligt, att byråchefen å avdelningen uppföres å ordinarie stat med placering i lönegrad A 30.

Jag har intet att erinra mot centralbyråns förslag att personalen i övrigt utgöras av två förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26, två amanuenser i lönegrad Eo 18, en expeditionsvakt i lönegrad Eo 5, ett kontorsbiträde och fem skrivbiträden. Vidare bör för nästa budgetår avses ett belopp av 8 400 kronor

såsom arvode åt en expert, vilken skall biträda avdelningen med det fortsatta uppläggningsarbetet.

Statistiska centralbyråns framställning om uppflyttning av *dels* aktuarien å centralbyråns kansli och registratorskontor från lönegrad A 21 till A 22, *dels* bibliotekarien från lönegrad A 24 till A 26, *dels ock* biblioteksassistenten från lönegrad A 11 till A 14 kan jag, på de skäl som allmänna lönenämnden i sitt utlåtande anfört, icke tillstyrka.

Centralbyråns arbetsuppgifter och personal ha under senare år ökat i en sådan omfattning, att en förstärkning av arbetskraften på kansliet och registratorskontoret synes erforderlig. Jag vill därför förordna, att på sätt centralbyrån föreslagit ett kanslibitråde anställs på kansliet och registratorskontoret.

Mot centralbyråns förslag att anställa ytterligare ett biträde för arbetet med inkomst- och verksamhetsstatistiken samt ett biträde för bearbetning av vissa finansstatistiska uppgifter har jag intet att erinra.

Enligt vad jag i det föregående förordat skulle för nya arbetsuppgifter inom statistiska centralbyrån avses sammanlagt 12 nya biträdesbefattningar, varav 1 kontoristbefattning, 1 kanslibiträdesbefattning, 3 kontorsbiträdesbefattningar och 7 skrivbiträdesbefattningar. Kontorist- och kanslibiträdesbefattningarna torde böra erhålla extra ordinarie anställning i avvaktan på resultatet av den pågående personalutredningen. Vad angår den i övrigt erforderliga förstärkningen av biträdespersonalen synes denna böra ske på så sätt att man samtidigt ernår en förbättring av den för närvarande mycket ogynnsamma befordringsgången som helhet betraktad. Efter samråd med chefen för ämbetsverket vill jag förordna, att i stället för de nya skrivbiträdesbefattningar, som skola avses för nya arbetsuppgifter, inrättas kontorsbiträdesbefattningar och att alltså antalet nya kontorsbiträdesbefattningar bestämmes till 10. Dessa befattningar böra uppföras på ordinarie stat. Det bör ankomma på ämbetsverket att för de skilda avdelningarna disponera de biträdesbefattningar som sålunda skola förefinnas.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör uppräknas med erforderligt belopp för avlöning av en byråchef i lönegrad A 30 å folkbokföringsavdelningen med 11 100 samt till en förste byråsekreterare i lönegrad A 24 för namnären den med 8 400 kronor. För bestriktande av avlöning åt tio kontorsbiträden i lönegrad A 4 bör posten uppräknas med 30 000 kronor. Förevarande anslagspost, vilken i staten för innevarande budgetår är uppförd med 290 000 kronor, torde sålunda uppföras med tillhopa $(290\ 000 + 11\ 100 + 8\ 400 + 30\ 000 =)$ 339 500 kronor eller avrundat 339 000 kronor.

Beträffande anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må till en början erinras om att för löpande budgetår icke be-

räknats några medel för avlönande av personalen å folkbokföringsavdelningen under denna post. Kostnaderna förutsattes i stället skola bestridas genom överskridande av anslagsposten. För nästa budgetår bör denna post uppräknas med erforderligt belopp för avlönande av två förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 med 17 800 kronor, två amanuenser i lönegrad Eo 18 med 11 200 kronor, en kontorist i lönegrad Eo 9 och ett kanslibiträde i lönegrad Eo 7 med tillhoppa 7 500 kronor samt en expeditionsvakt i lönegrad Eo 5 med 2 900 kronor. Kostnaderna till arvode åt en expert å folkbokföringsavdelningen beräknas till 8 400 kronor samt arvode till en språkvetenskapsman till 600 kronor. Kostnaderna för nytillkommande personal skulle sålunda uppgå till (17 800 + 11 200 + 7 500 + 2 900 + 8 400 + 600 =) 48 400 kronor, varför icke-ordinarieposten, vilken i staten för innevarande år uppförts med 135 400 kronor, torde upptagas till 135 400 + 48 400 =) 183 800 kronor eller avrundat 184 000 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde böra upptagas med ett till 75 000 kronor förhöjt belopp.

Anslaget skulle sålunda uppföras med (339 000 + 184 000 + 75 000 =) 598 000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 110 000 kronor. Av denna kostnadsökning hänför sig 66 000 kronor till det av 1945 års riksdag medgivna överskridandet av icke-ordinarieposten.

Statistiska centralbyråns omkostnadsanslag.

Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt följande omkostnadsstat för statistiska centralbyrån att tillämpas tills vidare under budgetåret 1945/46:

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	9 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	200
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	77 600
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	68 000

Summa kronor 154 800

Särskilda uppbördsmedel:

Försäljning av publikationer	kronor	9 800
------------------------------------	--------	-------

Nettoutgift kronor 145 000.

Av posten till expenser må enligt förenämnda beslut tagas i anspråk till bränsle, lyse och vatten förslagsvis 16 500 kronor, därav 10 500 kronor för verksamheten i allmänhet och 6 000 kronor för 1944 års allmänna jordbruksräkning samt till övriga expenser högst 61 100 kronor, därav 41 100

kronor för verksamheten i allmänhet och 20 000 kronor för 1944 års allmänna jordbruksräkning.

Statistiska centralbyrån har i sina förutnämnda skrivelser den 31 augusti 1945 och den 22 mars 1946 i fråga om posten till s j u k v å r d m. m. med hänsyn till utökningen av personalen föreslagit en höjning med 3 000 kronor till 12 000 kronor. Posten till r e s e e r s ä t t n i n g a r har på grund av det ökade behovet av resor med anledning av centralbyråns befattning med folkbokföringens omorganisation föreslagits höjd med 5 800 kronor till 6 000 kronor.

Under posten till e x p e n s e r har centralbyrån beräknat medelsbehovet till sammanlagt 320 000 kronor enligt följande uppställning.

	Bränsle, lyse och vatten Kronor	Övriga expenser Kronor
Verksamheten i allmänhet	10 500	56 700
1944 års allmänna jordbruksräkning	500	6 000
1945 års folkräkning	15 000	229 000
1946 års valstatistik	500	1 800
	Summa 26 500	293 500

Av det för övriga expenser för 1945 års folkräkning beräknade beloppet av 229 000 kronor avse 165 000 kronor installation och förhyrning av maskiner m. m., 29 000 kronor ersättning till länsstyrelserna för deras befattning med införskaffandet av inkomst- och förmögenhetsuppgifter samt 35 000 kronor övriga expenser. Beträffande verksamheten i allmänhet innebär förslaget en höjning av posten övriga expenser med 15 600 kronor, varom i handlingarna inhämtas följande.

Av höjningen belöper ett belopp av 1 300 kronor på ökade kostnader för tryckning av det nya finansstatistiska formuläret för städer och landsting samt av blanketter för inkomst- och verksamhetsstatistiken, 800 kronor på den genom Kungl. Maj:ts cirkulär den 12 januari 1945 fastställda förhöjningen av städningskostnaderna och återstoden på omkostnader i samband med folkbokföringens omorganisation. Förutom allmänna expenser å 5 000 kronor för anskaffande av förbrukningsartiklar såsom färgband, karbonpapper och övriga kontorsutensilier, tryckning av cirkulär och blanketter för folkbokföringsavdelningen, telefonavgifter m. m. ingår häri ett preliminärt beräknat belopp av 5 000 kronor, som avsetts för tryckning av blanketter för tilläggsuppgifter, som prästerskapet under tiden för uppläggnings av den nya folkbokföringen skall översända till länsstyrelserna.

För den händelse den personal, som skall omhändervä namnären, icke under hela budgetåret 1946/47 kan beredas plats inom namnbyråns nuvarande lokaler, torde för denna personal böra ske nyanskaffning av sådana inventarier, som icke äro anskaffade speciellt för namnbyrån, såsom skrivbord, stolar, skåp, m. m. Kostnaderna för nyanskaffning av sådana inventarier torde böra upptagas till omkring 2 000 kronor. Vidare torde, där-

est släktnamnsärendena skola överföras till statistiska centralbyrån från och med den 1 januari 1947, böra avses ett belopp av omkring 1 500 kronor till täckande av omkostnader i samband med handläggning av dessa ärenden.

Centralbyrån har beräknat, att anslagsbeloppet till publikationstryck, som för innevarande budgetår uppgår till 68 000 kronor, skall vara tillfyllest även för nästa budgetår så vitt angår bestridande av kostnaderna för tryckning av ämbetsverkets ordinarie publikationer. Därutöver har ämbetsverket beräknat, att ett belopp av 49 400 kronor erfordrades för tryckning av vissa särskilda publikationer, varigenom anslagsposten komme att uppgå till 117 400 kronor, samt härom vidare anfört följande.

En första del av folkräkningsberättelsen för år 1945 torde bli färdig under budgetåret 1946/47 och det synes önskvärt, att vissa resultat från samma folkräkning bli publicerade i preliminär form, utan avvaktan på de senare utkommande, definitiva berättelserna. Kostnaderna för tryckning av den första delen av folkräkningsberättelsen och de preliminära redogörelserna uppskattas av centralbyrån till 25 000 kronor. Kostnaderna för tryckning av berättelsen över 1944 års allmänna jordbruksräkning, som beräknas utkomma under budgetåret 1946/47, beräknas till 21 500 kronor. Slutligen anser centralbyrån det önskvärt, att en mindre redogörelse för arealinventeringen och kreatursräkningen år 1945 finge utgivas, vilket skulle kräva en kostnad av omkring 2 900 kronor.

Uppbördsposten försäljningsmedel för publikationer har föreslagits höjd med 1 200 kronor till 11 000 kronor.

Omkostnadsanslagets slutsumma skulle således enligt statistiska centralbyråns förslag för nästa budgetår bestämmas till (12 000 + 6 000 + 320 000 + 117 400 — 11 000 =) 444 400 kronor.

*Departements-
chefen.*

Då jag i det föregående förordat, att handläggningen av namnärendena överflyttas till statistiska centralbyrån redan från och med den 1 juli 1946, bör under centralbyråns expenspost beräknas medel för denna verksamhet för ett helt budgetår eller 1 500 kronor mer än vad centralbyrån föreslagit. Den för 1945 års folkräkning föreslagna expensposten å 229 000 kronor innefattar ett belopp av 29 000 kronor till ersättning till länsstyrelserna för deras medverkan vid införskaffande av inkomst- och förmögenhetsuppgifter. Då skyldighet att insända dessa uppgifter ålagts länsstyrelserna såsom en ämbetsuppgift, böra kostnaderna härför icke utgå från förevarande anslag, utan ifrågavarande post upptagas med ett belopp av 200 000 kronor. I övrigt har jag icke någon erinran mot centralbyråns beräkningar, och jag förordar, att till centralbyråns omkostnader för nästa budgetår anvisas (444 400 + 1 500 — 29 000 =) 416 900 kronor eller i runt tal 417 000 kronor.

Anslag till folkbokföringen.

Vid anmälan denna dag av propositionen angående omorganisation av folkbokföringen har jag föreslagit, att vissa arbeten för genomförande av folkbokföringsreformen skulle under nästa budgetår komma till utförande. I skrivelse den 22 mars 1946 har *statistiska centralbyrån* gjort framställning i fråga om medelsbehovet under budgetåret 1946/47 för dessa ändamål, därvid kostnaderna uppdelats på anläggningskostnader, uppläggningskostnader och driftkostnader. Härjämte har under hand överlämnats en promemoria i ämnet från centralbyrån.

Anläggningskostnader. Genom beslut av 1945 års riksdag anvisades ett reservationsanslag av 1 940 000 kronor till anläggningskostnader för folkbokföringen under budgetåret 1945/46. På grundval av statistiska centralbyråns uppgifter har utarbetats en sammanställning upptagande de på innevarande budgetår fallande samt de för nästa budgetår beräknade anläggnings- och uppläggningskostnaderna. Denna sammanställning torde som *bilaga* få fogas vid detta protokoll.

Av de under nyssnämnda reservationsanslag för olika ändamål beräknade posterna ha, såsom av förenämnda sammanställning framgår, uppstått vissa besparingar och överskridanden. Vad först *överskridandena* beträffar hänföra sig dessa till adressplåtar och ryttare samt till *präglingsmanuskript m. m.* Härom inhämtas av handlingarna i ärendet följande.

Såvitt angår delposten adressplåtar, är det beräknade överskridandet för- anlett dels av att köpeavtal ansetts böra avslutas om ett större antal adressplåtar (7 milj.) än av folkbokföringskommittén beräknats (6,4 milj.), dels ock av viss kostnadsökning (uppgående till 0,6 öre per plåt), vilken sammanhänger med att adressplåtar av lättmetall och utförda i ett antal olika grundfärger anskaffats i stället för plåtar av zink. Av det kontraherade antalet plåtar (7 milj.) beräknas viss del (600 000 st.), motsvarande en kostnad av omkring 45 000 kronor, kunna avsättas till arbetet med uppläggande av adressplåtar för fastigheter, juridiska personer och rörelseidkare, vilket arbete är avsett att påbörjas omedelbart efter slutförandet av nu pågående uppläggningsarbete. Totalt beräknas de av folkbokföringskommittén till 648 600 kronor upptagna kostnaderna för adressplåtar komma att överskridas med 101 400 kronor.

Vad beträffar posten *präglingsmanuskript m. m.* grunda sig folkbokföringskommitténs kostnadsberäkningar på förutsättningar i fråga om den behövliga blankettupplagens storlek, vilka senare i väsentliga avseenden undergått ändring (bl. a. övergång från planerad redovisning efter hushåll till redovisning efter familj å en gemensam blankett). Härtill komma väsentligt högre priser per blankett än det av folkbokföringskommittén antagna genomsnittspriset per blankett. Under förevarande kostnadstitel ha vidare bokförts kostnader av engångsnatur för viss icke förutsedd materiel för präglingsunderlagets förvaring och bearbetning, såsom kartonger, gummistämp-

lar jämte ställ för utsättande av kodbeteckningar, ledkort m. m., till ett belopp av omkring 7 000 kronor.

I fråga om *besparingarna* framhålles i nyssnämnda promemoria bland annat följande.

Den minskning, som kostnadsposten förvarings-skåp för plåtar utvisar i jämförelse med de beräknade kostnaderna (22 760 kronor), sammanhänger med att adressplåtar tillverkade av lättmetall i stället för av zink komma till användning till de tryckande registren, varigenom det blivit möjligt att medelst vissa tekniska anordningar utvidga det disponibla plåtutrymmet per förvaringslåda och därmed även minska det ursprungligen beräknade totalantalet behövliga skåp till plåtarna. Vad angår posten förvarings-skåp för kort har den uppkomna besparingen (39 500 kronor) möjliggjorts genom vissa ändringar i de offererade skåpens konstruktion, vilka medfört ökade utrymmen och ett till antalet minskat behov av skåp. Av expeditionstryckmaskiner har endast halva det beräknade antalet inköpts, varigenom å den förevarande delposten viss besparing uppkommit (21 375 kronor). I stället för det återstående antalet expeditionstryckmaskiner har emellertid för nästkommande budgetår föreslagits inköp av ett mindre antal elektriska tryckmaskiner av en enklare typ (mod. F) än de s. k. signaltryckmaskinerna, då en dylik sammansättning av maskinparken vid det pågående uppläggningsarbetet visat sig bättre motsvara förefintliga behov än den ursprungligen planerade; kostnaderna för de till inköp föreslagna elektriska tryckmaskinerna utgöra tillhoppa 42 360 kronor, sedan intill den 1 juli 1946 erlagd hyra för maskinerna (28 800 kronor) avdragits. Kostnaderna för inköp av skrivmaskiner ha kunnat nedbringas med 5 000 kronor.

Anläggningskostnaderna för budgetåret 1946/47 hava beräknats till c:a 800 000 kronor efter avdrag av uppkommen behållning, 167 460 kronor, å det belopp av 1 800 000 kronor, som för budgetåret 1945/46 beräknats till anläggningskostnader. Till bestridande av kostnaderna för omsättningsskatt under budgetåret 1946/47 beräknas en förefintlig behållning av 54 000 kronor å den för sådant ändamål för innevarande budgetår anvisade anslagsposten å 140 000 kronor vara tillräcklig. Härom inhämtas följande.

Totalt uppgå de av folkbokföringskommittén beräknade anläggningskostnaderna, fränsett kostnader för anskaffande av särskilda aggregat till dubbelkolumnstryck, av kommittén upptagna till 133 650 kronor, till ett belopp av 2 517 275 kronor. Dessa kostnader torde enligt nu föreliggande beräkningar komma att överskridas med ett belopp av 54 325 kronor, vilket tillhoppa gör en anläggningskostnad av 2 571 600 kronor eller i runt tal 2 600 000 kronor. I sistnämnda belopp ingå emellertid vissa av folkbokföringskommittén icke kostnadsberäknade poster, nämligen dels den statistiska centralbyrån påförda kostnaden om 2 000 kronor för möbler, avsedda att inköpas i händelse släktnamnsärendena, på sätt föreslagits, skulle överflyttas till centralbyråns handläggning, dels ock ett belopp om c:a 32 000 kronor för registerkort och ledkort till de för de lokala skattemyndigheterna avsedda s. k. befolkningsregistren. Fränräknas de sistnämnda båda kostnadsposterna skulle överskridandet av de av folkbokföringskommittén beräknade anläggningskostnaderna komma att utgöra c:a 20 000 kronor.

Av den redovisade besparingen under posten förvarings-skåp för kort å tillhopa 137 500 kronor betingas 45 000 kronor av att särskilda skåp för förvaring av de för häradsskrivarna avsedda avtryckskorten över fastigheter beräknats icke behöva anskaffas.

Det beräknade överskridandet med 15 700 kronor av de av folkbokföringskommittén beräknade kostnaderna för präglingsmaskiner sammanhänger med att ytterligare 25 sådana maskiner utöver det av kommittén beräknade antalet föreslagits skola inköpas till förstärkande av länsstyrelsernas fasta maskinpark. Överskridandet representerar mellanskillnaden mellan inköpskostnaderna (83 200 kronor) och den beräknade hyressumman (67 500 kronor) för maskinerna, belöpande på tiden intill den 1 juli 1947, eller den tid under vilken maskinerna i allt fall behöva disponeras för det fortsatta uppläggningsarbetet.

Därest särskilda aggregat för dubbelkolumnstryck skulle anses böra anskaffas, komma de beräknade totala anläggningskostnaderna att ökas med ytterligare 133 650 kronor. För nästkommande budgetår ha medel därför dock icke äskats. Centralbyrån framhåller slutligen, att de beräknade totalkostnaderna dock kunna komma att förändras i den mån justeringar i fråga om maskinparkens sammansättning under det fortsatta uppläggningsarbetet i ett eller annat avseende kunna befinnas påkallade.

Uppläggningskostnader. Genom beslut av 1945 års riksdag anvisades *dels* ett förslagsanslag å 360 000 kronor till ersättningar för upprättande av präglingsunderlag, *dels ock* ett förslagsanslag å 1 350 000 kronor till viss tillfällig personal vid länsstyrelserna.

För budgetåret 1946/47 har *statistiska centralbyrån* beräknat kostnaderna för det fortsatta uppläggningsarbetet till 1 095 500 kronor. Av dessa medel avses 983 000 kronor till avlöning åt den tillfälliga personal, som vid länsstyrelserna under uppläggnings-tiden erfordras utöver den fasta personalen vid länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar, samt 112 500 kronor till hyra för präglingsmaskiner. Beträffande fördelningen av kostnaderna m. m. torde jag vidare få hänvisa till den vid detta protokoll fogade bilagan.

I fråga om medelsbehovet inhämtas av handlingarna följande.

Anslaget till ersättningar för upprättande av präglingsunderlag beräknas komma att helt förbrukas under löpande budgetår. Av det belopp å 1 350 000 kronor, som anvisats till viss tillfällig personal vid länsstyrelserna, beräknas vid innevarande budgetårs utgång komma att kvarstå odisponerat ett belopp om 271 000 kronor, avseende *dels* en besparing av tillhopa 8 000 kronor, *dels ock* beräknade kostnader för arbete med aktualisering, översyn och slutgiltigt uppordnande av de tryckande registren samt vissa sorteringsarbeten, vilka arbetsuppgifter icke hinna slutföras under innevarande budgetår.

Totalt beräknas uppläggningskostnaderna — fränselt kostnaderna för utskrift av präglingsmanuskript — komma att uppgå till 2 174 500 kronor mot av folkbokföringskommittén beräknade 1 945 000 kronor. Sistnämnda kostnader torde således komma att överskridas med omkring 229 500 kronor.

Överskridandet av de beräknade kostnaderna har väsentligen sin orsak

däri att inpräglingen å adressplåtarna över fysiska personer av uppgifter rörande födelsenummer och fastighets belägenhet i rote, för att möjliggöra slutförandet inom planelig tid av nu pågående upplägningsarbete icke verkställas samtidigt med präglingen av plåtarnas övriga text. Härigenom nödvändiggör ett tidsödande förnyat arbete med framtagande och tillbakaställande av samtliga adressplåtar i plåtkartoteken; präglingshastigheten torde även bli proportionvis något lägre än om präglingen skett i samband med präglingen av övriga textuppgifter å plåtarna. Hela kostnaden för de nämnda båda tillpräglingsarbetena, beräknad till omkring 200 000 kronor, är emellertid givetvis icke att anse såsom en merkostnad utöver de av folkbokföringskommittén beräknade kostnaderna för prägling. Merkostnadernas belopp undandraget sig dock närmare bedömande. Förutom ökade arbetskostnader föranleda ifrågavarande arbetsuppgifter även ökade kostnader för hyra av präglingsmaskiner. Sistnämnda kostnadspost beräknas för budgetåret 1946/47 komma att överskrida de av folkbokföringskommittén beräknade med tillhoppa 66 700 kronor.

För budgetåret 1946/47 beräknas en besparing uppkomma å posten uppläggning av personplåtar m. m. om tillhoppa 30 000 kronor. Denna besparing sammanhänger väsentligen med en förenkling av vissa registersorteringsarbeten. Övriga, förut omnämnda besparingar å 8 000 kronor äro huvudsakligen föranledda därav att aggregat för s. k. rulltryck visat sig t. v. vara obehöfliga vid upplägningsarbetet och därför icke förhyrts.

Ytterligare beräknas utgifter tillkomma för inprägling å adressplåtarna för fysiska personer av uppgifter rörande arbetsgivare och näringsgren m. m. samt å dessa plåtar och plåtarna över fastigheter av uppgifter om fastighets belägenhet i befolkningsagglomeration, vilka tillpräglingsarbeten föreslagits skola anstå till efter den 1 juli 1947. Kostnaderna härför låta sig för närvarande icke med någon grad av säkerhet beräkna.

Löpande kostnader. Vad slutligen angår de löpande kostnaderna har statistiska centralbyrån gjort framställning om medel för nästa budgetår till bestridande av kostnader för den fasta personalen vid länsstyrelserna, för omkostnader för samma personal samt för blanketter till mantalslängder. Frågan om äskande av anslag för dessa ändamål kommer att anmälas av chefen för socialdepartementet.

Statistiska centralbyrån har för budgetåret 1946/47 gjort framställning om anvisande av 130 000 kronor till blanketter till mantalsuppgifter. I propositionen denna dag angående omorganisation av folkbokföringen har föreslagits, att kostnaderna för blanketterna skola bestridas av statsmedel. Kostnaderna avse även blankettbehovet för magistratsstäder, inberäknat Stockholms stad. Vid kostnadsberäkningarna har förutsatts, att mantalsuppgifter skola avlämnas i allenast ett exemplar av varje uppgiftspliktig.

Statistiska centralbyråns övriga framställningar i fråga om medel till bestridande av löpande kostnader i samband med folkbokföringen hava anmälts under statistiska centralbyråns avlönings- och omkostnadsanslag.

Kyrkobokföringsinspektörer. I propositionen denna dag angående omorganisation av folkbokföringen har föreslagits tillsättande av 21 kyrkobokföringsinspektörer. Ersättning till dessa skulle enligt förslaget utgå med dels ett årligt arvode å 500 kronor, dels ock resekostnads- och traktamentsersättning efter klass II C av allmänna resereglementet. Därjämte skulle kyrkobokföringsinspektör erhålla ersättning med belopp motsvarande kostnaden för avlönande av vikarie. Under nästa budgetår kunna cirka 100 dagar beräknas komma att för varje kyrkobokföringsinspektör erfordras för fullgörande av inspektörstjänsten.

Kurser för kyrkobokförare m. fl. I skrivelse den 23 februari 1946 har *allmänna svenska prästföreningens centralstyrelse* gjort framställning om anordnande av informationskurser för prästerna i riket om den nya folkbokföringen och därvid bland annat anfört.

Det råder bland prästerna en allvarlig önskan att redan från början kunna på ett fullgott sätt handhava folkbokföringsarbetet enligt det nya systemet och de föreskrifter, som kunna bli utfärdade härför. Då emellertid det nya folkbokföringssystemet i väsentliga avseenden skiljer sig från det hittillsvarande och då dessutom tiden mellan den kungl. förordningens utfärdande och dess ikraftträdande synes bli mycket kort, har från flera håll uttalats en önskan, att prästerna genom myndigheternas försorg måtte informeras angående det folkbokföringsarbete, som de hädanefter hava att utföra å pastorsexpeditionen.

Lämpligast synes detta kunna ordnas så, att de präster, en inom varje stift, som kunna komma att ombetros med uppdraget att vara folkbokföringsinspektörer, utses i så god tid, att de kunna före årets slut anordna dylika informationskurser, som givetvis måste hållas på ett flertal platser inom varje stift och enligt domkapitlets närmare föreskrifter.

Statistiska centralbyrån har tillstyrkt framställningen och därvid bland annat anfört följande.

Därest särskilda kyrkobokföringsinspektörer skulle komma att tillsättas, torde de föreslagna kurserna, såsom i framställningen angivits, böra anordnas genom dessas försorg särskilt för varje stift. I kurserna torde böra deltaga samtliga de präster, vilka ha att ansvara för kyrkoböckernas förande. Kurserna torde böra äga rum före årets förskrivningar samt föregås av en särskild, centralt anordnad kursverksamhet för kyrkobokföringsinspektörerna under centralbyråns ledning. Med hänsyn härtill synes önskvärt, om dessa kunde tillsättas å sådan tid, att de kunde träda i funktion den 1 juli 1946. Kurserna synas förslagsvis böra omfatta för kyrkobokförarna c:a två samt för kyrkobokföringsinspektörerna c:a tre dagar.

Statistiska centralbyrån har i fråga om *k o s t n a d e r n a* för dessa kurser anfört följande.

Kostnaderna för rese- och traktamentsersättningar till deltagarna i de för kyrkobokförarna anordnade kurserna torde under ovan angivna förutsätt-

ningar kunna enligt en grov uppskattning beräknas till omkring 115 000 kronor, varav 70 000 kronor för traktamenten samt 45 000 kronor för resor. Härvid har ersättning beräknats efter rese- och traktamentsklass II D av allmänna resereglementet, varjämte räknats med en för varje stift beräknad genomsnittlig resekostnad per kursdeltagare. Vid beräkningen av resekostnaderna ha kurserna förutsatts skola förläggas till stiftsstäderna. Därest kurserna i stället skulle kunna uppdelas på ett antal lämpligt belägna orter inom varje stift, vilket synes kunna vara ändamålsenligt, torde resekostnaderna kunna något nedbringas. Det synes centralbyrån emellertid icke möjligt att f. n. angiva till vilket belopp resekostnaderna för dylikt fall böra upptagas. Motsvarande kostnader för en centralt anordnad kurs för kyrkobokföringsinspektörerna torde — därest antalet kyrkobokföringsinspektörer antages utgöra 22 — kunna uppskattas till omkring 3 500 kronor, varav 2 000 kronor för traktamenten samt 1 500 kronor för resor. Ersättningen har beräknats efter rese- och traktamentsklass II C, varvid resekostnaderna framräknats på grundval av en uppskattad genomsnittlig resekostnad (motsvarande omkring 64 kronor för person).

*Departements-
chefen.*

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår ha anläggningsskostnaderna för genomförande av folkbokföringsreformen, vilka av folkbokföringskommittén beräknats till 2 650 925 kronor, av statistiska centralbyrån nu uppskattats till 2 571 600 kronor, varvid dock kostnaderna för särskilda aggregat för dubbelkolumnstryck, 133 650 kronor, icke medräknats. Mot centralbyråns beräkningar, vilka i stort sett ligga inom den av fjolårets riksdag beräknade kostnadsramen, har jag icke någon erinran. Då för innevarande budgetår — jämte ett belopp av 140 000 kronor för täckande av på anläggningskostnaderna fallande omsättningsskatt — för ändamålet anvisats 1 800 000 kronor, erfordras för anläggningskostnader under nästa budgetår ett belopp av $(2\,571\,600 - 1\,800\,000 =) 771\,600$ kronor. För nästa budgetår torde böra anvisas ett till 770 000 kronor avrundat belopp.

Uppläggningskostnaderna, vilka av folkbokföringskommittén beräknats till 1 945 000 kronor, ha numera av statistiska centralbyrån uppskattats till 2 174 500 kronor, innebärande ett överskridande med i runt tal 230 000 kronor. Då överskridandet huvudsakligen har sin grund i att inpräglingsarbetet av tekniska skäl uppdelats i flera etapper, torde någon befogad anmärkning mot dessa merkostnader icke kunna riktas. Av uppläggningskostnaderna beräknar centralbyrån, att 1 095 500 kronor skola falla på nästa budgetår. För ändamålet torde under rubriken Folkbokföringen: Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m. böra anvisas ett förslagsanslag med ett avrundat belopp av 1 095 000 kronor.

Vad beträffar de löpande kostnaderna ha de på statistiska centralbyråns avlömnings- och omkostnadsanslag fallande kostnaderna anmälts i det föregående. De på länsstyrelserna belöpande kostnaderna komma att senare anmälas av chefen för socialdepartementet. För kostnader för blanketter till mantalsuppgifter, vilka förutsatts skola åvila statsverket, bör emel-

lertid, i avvaktan på ytterligare överväganden av frågan under vilket anslag medel härför lämpligen böra beräknas, för nästa budgetår anvisas ett särskilt förslagsanslag under sjunde huvudtiteln under rubriken Folkbokföringen: Blanketter till mantalsuppgifter med det av centralbyrån föreslagna beloppet, 130 000 kronor.

Enligt vad jag i förenämnda proposition angående omorganisation av folkbokföringen anfört skola kyrkobokföringsinspektörerna erhålla arvode med 500 kronor för år, resekostnads- och traktamentsersättning samt ersättning för kostnader för vikarier med belopp, som bestämmas av vederbörande domkapitel efter samma grunder som nu gälla vid ledighet för offentligt uppdrag. En exakt beräkning av kostnaderna för denna verksamhet är uppenbarligen förenad med stora svårigheter. Uppskattningsvis kunna kostnaderna för arvoden beräknas till 10 500 kronor, för resor till 63 000 kronor, för traktamenten till 41 500 kronor samt för vikarier till 10 500 kronor eller tillhopa 125 500 kronor. På grund av osäkerheten av beräkningarna torde för nästa budgetår ett förslagsanslag av 100 000 kronor böra anvisas för ändamålet. Jag utgår härvid från att en avsevärd begränsning av kostnaderna för verksamheten skall visa sig möjlig redan från och med nästa budgetår samt att frågan om dessa inspektörers bibehållande underkastas omprövning när det nya folkbokföringsförfarandet tillämpats under några år.

Till kursen för kyrkobokföringsinspektörer och kyrkobokförare torde i enlighet med statistiska centralbyråns förslag böra beräknas (3 500 + 115 000 =) 118 500 kronor eller avrundat 118 000 kronor. Härför torde böra anvisas ett särskilt förslagsanslag.

Hemställen.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statistiska centralbyrån:

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat:

Befattning.	Lönegrad.
1 överdirektör	B 2
3 byråchefer	A 30
3 förste aktuarier	A 26

Befattning.	Lönegrad.
1 bibliotekarie	A 24
1 förste byråsekreterare	A 24
4 aktuarier	A 21
1 registrator	A 14
1 biblioteksassistent	A 11
3 kansliskrivare	A 11
4 kontorister	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
14 kanslibiträden	A 7
1 expeditionsvakt	A 5
28 kontorsbiträden	A 4
6 skrivbiträden	A 2

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20:

2 förste byråsekreterare .....Eo 26;

dels godkänna följande avlöningsstat för statistiska centralbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 339 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 184 000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 75 000
	<hr/>
	Summa kronor 598 000;

dels ock under sjunde huvudtiteln anvisa följande anslag å riksstaten för budgetåret 1946/47 med härefter angivna be-
lopp, nämligen:

Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, ett förslagsanslag av ..... kronor 598 000;

Statistiska centralbyrån: Omkostnader, ett förslagsanslag av ..... kronor 417 000;

Folkbokföringen: Anläggningskostnader, ett reservationsanslag av ..... kronor 770 000;

Folkbokföringen: Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m. ett förslagsanslag av kronor 1 095 000;

Folkbokföringen: Blanketter till mantalsuppgifter, ett förslagsanslag av ..... kronor 130 000;

Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, ett förslagsanslag av kronor 100 000;

Folkbokföringen: Kurser för kyrkobokförare m. fl., ett förslagsanslag av ..... kronor 118 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.

	Kostnads- beräkning 1945/46	Beräknade besparing- ar (—) och överskrid- anden(+)	Beräknat utfall 1945/46	Beräk- nade kost- nader 1946/47	Beräk- nade total- kostnader 1945/47	Av k mittén k
	1	2	3	4	5	6
I. Anläggningskostnader						
A. Inventarier						
1. Möbler	55 000	—	55 000	12 000	67 000	55
2. Förvaringsskåp för plåtar	371 885	— 22 760	349 125	182 000	531 125	549
3. Förvaringsskåp för kort	82 000	— 39 500	42 500	78 000	120 500	258
4. Fack för sortering	12 500	—	12 500	—	12 500	12
5. Transportvagnar m. m.	9 000	—	9 000	—	9 000	9
B. Maskiner						
6. Präglings- och egaliseringsmaskiner..	113 240	—	113 240	15 700	128 940	113
7. Tryckmaskiner	425 250	— 21 375	403 875	—	403 875	425
8. Skrivmaskiner	13 000	— 5 000	8 000	—	8 000	13
9. Aggregat för 2 kol. tryck	—	—	—	—	—	133
10. El. tryckmaskiner mod. F	—	—	—	42 360	42 360	—
C. Material till register						
11. Adressplåtar och ryttare	473 900	+ 96 400	570 300	225 000	795 300	693
12. Register- och ledkort	25 000	—	25 000	107 000	132 000	100
13. Medborgarkort	—	—	—	277 000	277 000	277
14. Präglingsmanuskript m. m.	10 500	+ 33 500	44 000	—	44 000	10
Summa	1 591 275	+ 41 265	1 632 540	939 060	2 571 600	2 650
II. Uppläggningskostnader						
1. Födelsenumerering	—	—	—	120 000	120 000	120
2. Uppläggnings av personplåtar m. m.	1 012 000	— 68 000	944 000	68 000	1 012 000	1 042
3. Uppläggnings av fastighetsplåtar	—	—	—	280 000	280 000	280
4. Tillpräglings av rote- och födelsenr..	—	—	—	200 000	200 000	—
5. Sortering av register	195 000	— 195 000	—	315 000	315 000	315
6. Hyra för präglingsmaskiner	107 000	— 800	106 200	112 500	218 700	152
7. Hyra för tryckmaskiner mod. F	36 000	— 7 200	28 800	—	28 800	36
Summa	1 350 000	— 271 000	1 079 000	1 095 500	2 174 500	1 945